

วิธีการและวัสดุใช้แยกเหงือก

อมรรัตน์ วงศ์ลำชา

วท.ม. (ทันตกรรมประดิษฐ์),

Ph.D. (Dental Materials Science)

ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เสาวลักษณ์ แสงจันทร์

ท.บ.

ทันตแพทย์เอกชน

ชัชวีร์ สุชาติลำพงศ์

M.Phil. (Dental materials),

อ.ท. (ทันตกรรมประดิษฐ์)

ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนวรรณกรรม ประเมินวิธีการ และวัสดุที่ใช้ในการแยกเหงือก ข้อดีข้อเสียของวิธีการและวัสดุ วิธีการแยกเหงือกมี 4 วิธี วิธีแรกคือ วิธีการเชิงกลซึ่งเกี่ยวข้องกับการดันเนื้อเยื่อเหงือกด้วยแรงกายภาพโดยวัสดุแยกเหงือกที่ใส่ในร่องเหงือก วัสดุที่ใช้มีหลายชนิดเช่น แผ่นยางกันน้ำลาย เส้นเชือก แอบริด และวัสดุพิมพ์ปากอีลาสโตเมอร์ ข้อเสียของวิธีนี้คืออาจทำให้เหงือกกร่น เหงือกเป็นแผล วิธีที่สองคือวิธีการเชิงกลร่วมกับสารเคมี เป็นการใช้เชือกแยกเหงือกชุบสารเคมี สารเคมีที่ใช้ได้แก่ อีพินเฟริน กลุ่มยาฝาดสมาน กลุ่มเอมีน หรือใช้หลายชนิดปนกัน ข้อดีของวิธีนี้คือ สารเคมีช่วยห้ามเลือดได้ วิธีที่สามคือการขูดเหงือกโดยการกรอขอบเหงือกอิสระออกบางส่วนเพื่อให้ร่องเหงือกกว้างขึ้น ข้อเสียคือมีเลือดออก วิธีสุดท้ายคือ ศัลยกรรมไฟฟ้าเหมาะกับการฉีกเหงือกอักเสบ สามารถกำจัดเนื้อเยื่ออักเสบและควบคุมการเกิดเลือดออก ข้อเสียคือ เหงือกกร่นหรือกระดูกละลายตัว โดยสรุปแล้วการเลือกใช้วิธีการและวัสดุในการแยกเหงือกขึ้นกับหลายปัจจัยเช่น ตำแหน่งขอบฟันหลักที่กรอ จำนวนฟันหลักที่ต้องการแยกเหงือก โรคทางระบบของผู้ป่วย และสภาวะของเหงือกโดยรวม

รหัสคำ: การแยกเหงือก, วิธีการเชิงกล, วิธีการเชิงกลร่วมกับสารเคมี, การขูดเหงือกโดยใช้เครื่องกรอ, ศัลยกรรมไฟฟ้า

ติดต่อเกี่ยวกับบทความ:

อมรรัตน์ วงศ์ลำชา

ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

6 ถ. โยธี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์: 02-200-7817

อีเมล: amornrat.won@mahidol.ac.th

แหล่งเงินทุน: มหาวิทยาลัยมหิดล

วันรับเรื่อง: 18 กันยายน 2552

วันยอมรับการตีพิมพ์: 19 กรกฎาคม 2012

Techniques and materials used for gingival retraction

Amornrat Wonglamsam

M.Sc. (Prosthodontics),
Ph.D. (Dental Materials Science)
Department of Prosthodontics,
Faculty of Dentistry, Mahidol University

Saowalax Sangchan

D.D.S.
Private practitioner

Chatcharee Suchatlampong

M.Phil. (Dental materials),
Diplomate Thai Board of Prosthodontics
Department of Prosthodontics,
Faculty of Dentistry, Mahidol University

Abstract

Objective: The objectives of this article are to review and evaluate the materials and methods used for gingival retraction procedure. The advantages and disadvantages of the methods and materials are described. There are 4 methods commonly used for gingival retraction. Firstly, the mechanical method involves physical displacement of the gingival tissue by placement of retraction materials within the gingival sulcus. Varieties of materials such as a rubber dam sheath, a cord, a copper band and elastomeric impression material are used as retraction materials. This method may cause gingival recession or gingival soreness. Secondly, the mechanico-chemical method, which is commonly used as gingival retraction cord saturated with chemical agent such as epinephrine, astringent or amine solution. The major advantage of these chemical agents is their excellent bleeding control ability. Thirdly, rotary gingival curettage method eliminates some marginal gingival tissue for enlargement of the gingival sulcus. This method can cause more bleeding than other methods. Fourthly, electrosurgery is the last method used for retracting the inflamed gingival. This technique could be used for removal of inflamed tissue and control hemorrhage during the procedure. Gingival recession or bone resorption may occur after the surgery. In conclusion, the selection of an appropriate method and material for gingival retraction depends on several factors such as location of the finishing line of the abutment margin, numbers of teeth that have to perform gingival retraction, patient's systemic disease, or status of the surrounding gingiva.

Key words: gingival retraction, mechanical method, mechanico-chemical method, gingival curettage, electrosurgery

Correspondence author:

Amornrat Wonglamsam

Department of Prosthodontics
Faculty of Dentistry, Mahidol University
6 Yothi Street, Ratchathewi,
Bangkok 10400, Thailand.

Tel: 02-200-7817

E-mail: amornrat.won@mahidol.ac.th

Research grant: Mahidol University

Received: 18 September 2009

Accepted: 29 July 2012